

Prof. dr hab. Jolanta Blicharz

Zakład Prawa Administracyjnego

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Uniwersytet Wrocławski

Ocena

osiągnięć naukowych Pani dr Marty Kopacz, w tym rozprawy habilitacyjnej „Decyzje weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawane w trybie pozakodeksowym (na podstawie przepisów szczególnych)”, Olsztyn 2018 oraz Jej aktywności przygotowanej dla celów postępowania habilitacyjnego.

W wykonaniu postanowienia Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 4 czerwca 2019r., Nr BCK-I-L-6960/19 powołującego mnie w charakterze recenzenta w skład komisji habilitacyjnej w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Marty Kopacz za pismem Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Pana dr hab. Mieczysława Różańskiego, prof. UWM z dnia 18 czerwca 2019r. w związku z art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) przedkładam ocenę osiągnięć naukowych dr Marty Kopacz.

W postępowaniu tym, ze względu na art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018r. poz. 1669), zastosowanie znajdują przepisy uchylonej już ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), a także wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

1. Uwagi wstępne

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) w art. 16 ust. 1 stanowi, że do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną.

Art. 16 ust. 2 tej ustawy stanowi, że osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić m.in. dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie, jak również część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Z kolei szczegółowe kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego określa rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r., w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196 poz. 1165). Zgodnie z treścią wyżej wymienionego rozporządzenia ocena obejmuje osiągnięcia naukowo-badawcze (§ 3 i 4 rozporządzenia), dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpracę międzynarodową (§ 5 rozporządzenia).

Ocena dorobku naukowego Pani dr Marty Kopacz dokonana została na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego, w szczególności sporządzonego przez Habilitantkę autoreferatu, przedstawiającego dorobek naukowy oraz wykazu opublikowanych prac naukowych wraz z informacją o osiągnięciach dydaktycznych i współpracy naukowej.

Dokumenty zostały sporządzone poprawnie i nie budzą zastrzeżeń zarówno od strony formalnej jak i merytorycznej.

UZASADNIENIE

I. Ocena dorobku naukowego Habilitantki

Pani dr Marta Kopacz ukończyła Studia administracyjne (2002r.) i prawnicze (2004r.) na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Trzy lata później w dniu 19 stycznia 2007r. obroniła na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie rozprawę doktorską, pt. „Orzeczenie

Trybunału Konstytucyjnego jako podstawa wznowienia ogólnego postępowania administracyjnego”, pisanej pod kierunkiem Prof. zw. dr hab. Wojciecha Chróścielewskiego.

Od 1 września 2007 r. jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Na dorobek naukowy Habilitantki składa się łącznie 38 publikacji naukowych, z tego 4 opracowania opublikowane zostały przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora. Pośród nich szczególne znaczenie posiadają opracowania książkowe (monografie naukowe). Jest bowiem autorką lub współautorką 3 monografii. Oprócz rozprawy habilitacyjnej pt. *Decyzje weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawane w trybie pozakodeksowym (na podstawie przepisów szczególnych)*, Olsztyn 2018; także takich monografii jak „Wznowienie ogólnego postępowania administracyjnego na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego”, Olsztyn 2008, Wydawnictwo UWM w Olsztynie, czy napisanej także z M. Krzykowskim monografii pt. *Prawnoprocesowe uwarunkowania szybkości postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego*, Olsztyn 2014, Wydawnictwo UWM w Olsztynie. Niezależnie od tego jest współautorką podręcznika akademickiego pt. *Podstawowe instytucje postępowania administracyjnego*, red. A. Skóra, P. Krzykowski, T. Majer, Olsztyn 2018, E-seria wydawnicza „Monografie Wydziału Prawa i Administracji UWM”.

Również pozostały dorobek naukowy Pani dr Marty Kopacz jest znaczący i świadczy o Jej naukowej dojrzałości. Habilitantka jest bowiem autorką i współautorką 15 artykułów naukowych w języku polskim i języku angielskim, w tym 6 artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych z listy B rozporządzenia MNiSW oraz 2 artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie zagranicznym „Annales Universitatis Apulensis. Series Jurisprudentia” (Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia); 13 rozdziałów w monografiach oraz 4 głos i 2 recenzji.

1. W ramach ogólnie wskazanych płaszczyzn badawczych można zatem jako pierwszą wyróżnić problematykę ochrony praw jednostki w postępowaniu administracyjnym prowadzonym w sprawach z zakresu wsparcia społecznego, której Habilitantka poświęciła szereg publikacji i wystąpienia konferencyjnego pt. *Dezintegracja przepisów procesowych w sprawach z zakresu zabezpieczenia społecznego na przykładzie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Białystok 23-26 września 2012 r.).

Ze względu na wagę podejmowanych w tej materii problemów, pewną kompletność wywodów, problematyka ta jest swoistą wizytówką Jej osiągnięć naukowych. Na szczególną

uwagę w tej materii zasługuje cytowana wyżej monografia habilitacyjna pt. *Decyzje weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawane w trybie pozakodeksowym (na podstawie przepisów szczególnych)*, Olsztyn 2018. Habilitantka tematyką tą zajmowała się także w szeregu innych, bardzo wartościowych publikacji. Należałoby tu przede wszystkim wskazać takie opracowania (publikacje) jak: *Procedures of allocating social support benefits in the polish legal order – an overview of related issues*, “Annales Universitatis Apulensis. Series Jurisprudentia” (Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia) 2012, Nr 15; *Pozycja jednostki w administracyjnych postępowaniach pozakodeksowych regulujących problematykę zabezpieczenia społecznego*, (w:) *Dekodyfikacja postępowania administracyjnego a ochrona praw jednostki*, red. P. Krzykowski, Olsztyn 2013, Wydawnictwo UWM w Olsztynie, s. 77-135; *Gwarancje procesowe jednostki w ogólnym postępowaniu administracyjnym w przepisach prawa krajowego*, (w:) *Dekodyfikacja postępowania administracyjnego a ochrona praw jednostki* (wraz z A. Brzuzy, Z. Kopacz), (w:) *Dekodyfikacja postępowania administracyjnego a ochrona praw jednostki*, red. P. Krzykowski, Olsztyn 2013, Wydawnictwo UWM w Olsztynie, s. 59-75; *Forma prawna załatwienia wniosku bezrobotnego w przedmiocie indywidualnego skierowania na szkolenie*, „Studia Prawnoustrojowe” 2010, Nr 11, s. 355-363; *Realizacja zasady ogólnej prawdy obiektywnej w sprawach wsparcia społecznego i pomocy społecznej*, (w:) *Rozdział III Dowodzenie w procesach administracyjnych - Dowodzenie w procesach cywilnych, gospodarczych i administracyjnych*, red. R. Sztychmiller, M. Różański, Olsztyn 2014, Wydawnictwo UWM w Olsztynie, s. 253-264; *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt I OSK 1003/14* [dotyczy odmowy przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w związku z poddaniem się przez kobietę opiece medycznej po 10-tym tygodniu ciąży], „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, nr 6, s. 134-139.

Wnioski wypływające z przeprowadzonych analiz doprowadziły Autorkę do przekonania, że poprzez wprowadzenie procesowych regulacji szczególnych doszło do ograniczenia praw procesowych jednostki względem tych przysługujących stronie postępowania administracyjnego prowadzonego wyłącznie w oparciu o przepisy k.p.a. Wymienione publikacje zawierają krytyczne, ale wyważone oceny obowiązującego stanu prawnego oraz postulaty wprowadzenia określonych zmian mających na celu poprawę istniejącego stanu rzeczy. Niewątpliwie publikacje te stanowią swoiste dopełnienie rozważań zawartych w monografii habilitacyjnej i w pewnym sensie mają pośredni wpływ na ocenę stanu wiedzy i poglądów Autorki, niezależnie od rozprawy habilitacyjnej.

2. Drugą – wyodrębnioną płaszczyzną badawczą – jest problematyka dotycząca ochrony praw jednostki w postępowaniach administracyjnych prowadzonych w trybach nadzwyczajnych. Celem aktywności naukowej Habilitantki było wszechstronne zbadanie wpływu orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na trwałość ostatecznych decyzji administracyjnych. Efektem tych badań była opublikowana w 2008 roku monografia pt. *Wznowienie ogólnego postępowania administracyjnego na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego*, Olsztyn 2008. Kolejne zasługujące na uwagę wystąpienia i publikacje w tym nurcie to referat pt. *Wpływ orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na trwałość ostatecznych decyzji administracyjnych w świetle Kodeksu postępowania administracyjnego* wygłoszony na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Kodyfikacja postępowania administracyjnego (na 50-lecie uchwalenia KPA)”, Sieniawa, 24-27 maja 2009 r. oraz rozdział w publikacji zbiorowej pt. *Wpływ orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na trwałość ostatecznych decyzji administracyjnych w świetle Kodeksu postępowania administracyjnego (w:) Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie uchwalenia K.P.A.*, red. J. Niczyporuk, Lublin 2010, gdzie Autorka trafnie przyjmuje, że na trwałość ostatecznych rozstrzygnięć organów administracji publicznej wpływ ma także legalność przepisów prawa, na podstawie których zostały one wydane (s.360). Habilitantka podjęła także próbę upowszechnienia wyników badań w tym obszarze na forum międzynarodowym poprzez publikację artykułu pt. oraz artykuł pt. *The execution of the principle of informing the parties of legal rights upon finding a case of lack of normative law*, (w:) *Proceedings of the 8th International Conference on Human Rights: The Rights to Knowledge and Information in a Heterogenic Society*, Editor: B. Sitek, J. J. Szczerbowski, A. W. Bauknecht and A. Kaczyńska, Cambridge 2009.

Istotne miejsce w tym obszarze badań wypełniają także opracowania poświęcone zagadnieniom związanym z pozycją Trybunału Konstytucyjnego w Polsce, uprawnieniem jednostki do zainicjowania postępowania przed tym organem, jak i z odpowiedzialnością odszkodowawczą za bezprawie normatywne. Wyniki tych badań opublikowane zostały w kolejnych publikacjach: rozdział w pracy zbiorowej pt. *Prawnoustrojowa pozycja Trybunału Konstytucyjnego*, (w:) *Problemy współczesnego ustrojoznawstwa. Księga Jubileuszowa Profesora Bronisława Jastrzębskiego*, red. J. Dobkowski, Olsztyn 2007 (współautor Z. Kopacz); rozdział w pracy zbiorowej pt. *Skarga konstytucyjna jako środek ochrony praw i wolności człowieka i obywatela w demokratycznym państwie prawnym*, (w:) *Prawo do życia a jakość życia w wielokulturowej Europie*. Materiały V Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka, Olsztyn 30-31 maja 2005 r., red. B. Sitek, G. Dammacco, M. Sitek, J. Szczerbowski, tom II, Olsztyn - Bari 2007, Wydawnictwo UWM w Olsztynie, s.167-176;

rozdział w pracy zbiorowej pt. *Odpowiedzialność odszkodowawcza za bezprawie normatywne*, (w:) *Nowe problemy badawcze w teorii prawa administracyjnego*, red. J. Boć, A. Chajbowicz, Wrocław 2009, Wydawnictwo Kolonia Limited, s. 637-643.

W trakcie badań Habilitantka poddała też analizie bardzo istotną dla praktyki kwestię szczególnej ochrony podmiotu korzystającego z uprawnień przyznanych mu na mocy ostatecznej decyzji administracyjnej. Badania te przyczyniły się do opracowania rozdziału w pracy zbiorowej pt. *Sytuacja prawna adresata decyzji dotkniętej wadą nieważności*, (w:) *Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w prawie administracyjnym (Część II. Sprawiedliwość i zaufanie do władz publicznych w postępowaniu administracyjnym i egzekucyjnym w administracji)*, red. M. Stahl, M. Kasiński, K. Właźlak, Warszawa 2015, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2015, s. 582-596.

3. Trzecim obszarem badawczym Habilitantki jest ochrona praw jednostki w ujęciu zasad postępowania administracyjnego i zasad postępowania przed sądami administracyjnymi. Efekty pracy nad tą problematyką zawarte zostały w monografii, której jest współautorką (wraz z P. Krzykowskim) pt. *Prawnoprosesowe uwarunkowania szybkości postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego*, Olsztyn 2014, gdzie dokonano przeglądu regulacji procesowych służących zapewnieniu szybkości postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego. Na pozytywną ocenę zasługuje sformułowanie kilka postulatów dotyczących kierunków zmian mających na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowania administracyjnego, a mianowicie: postulat poprawy zasad tworzenia administracyjnego prawa materialnego i szerszego dostępu do wiedzy o prawie, postulat szerszego wprowadzenia do polskiego systemu prawnego „konstrukcji „milczącej decyzji administracyjnej”, postulat ograniczenia uprawnień kasacyjnych organu odwoławczego, czy postulat szerszego wykorzystania instrumentów elektronicznych (s. 147-154). Habilitantka przygotowała w zakresie tej tematyki także szereg wartościowych i cennych pod względem merytorycznym opracowań. Warto tu wymienić chociażby takie jak: rozdział w pracy zbiorowej pt. *Wieloaspektowość środków dowodowych stosowanych w postępowaniu administracyjnym*, (w:) *Przegląd dyscyplin badawczych pokrewnych nauce prawa i postępowania administracyjnego* (Zjazd Katedr Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego, Kazimierz Dolny nad Wisłą, 19-22 września 2010 r.), red. S. Wrzosek, M. Domagała, J. Izdebski, T. Stanisławski, Lublin 2010, Wydawnictwo KUL s. 231-241; artykuł pt. *O znaczeniu akt sprawy dla wyniku sądownoadministracyjnej kontroli działalności administracji publicznej* (współautor: A. Bińczyk), „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2013, nr 3, s. 125-137; rozdział w pracy zbiorowej pt. *Wykorzystanie systemów teleinformatycznych oraz środków*

komunikacji elektronicznej w postępowaniu o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, (w:) *Przemiany cywilizacyjne a funkcjonowanie administracji publicznej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bronisławowi Jastrzębskiemu w dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin*, red. J. Strzelecki, M. Giżyńska, Płock 2017, Oficyna Wydawnicza Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica, s. 255-266.

Dla pewnego porządku rzeczy zasadne jest wskazanie kilku innych merytorycznie wartościowych publikacji dotyczących tej problematyki, takich jak: artykuł pt. *The right of an individual to a court hearing in the Polish administrative court proceedings (selected issues)* - "Annales Universitatis Apulensis. Series Jurisprudentia" (Universitatea "1 Decembrie 1918" Alba Iulia) 2011, nr 14, s. 160-167, w którym poddano analizie realizację prawa jednostki do sądu w polskiej procedurze sądowniczo-administracyjnej przez pryzmat trzech elementów tego prawa, a mianowicie: prawa dostępu do sądu, prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury oraz prawa do uzyskania orzeczenia sądowego. Można tu wymienić także artykuł pt. *Wymagania formalne skargi w postępowaniu sądowniczo-administracyjnym i ich ocena*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, nr 4, s. 21-34 oraz Głosę do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 sierpnia 2014 r., sygn. akt I OSK 170/13 [odnośnie oceny formalnej skargi na czynność z zakresu administracji publicznej dotyczącej uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa], „Civitas et Lex” 2016, 9 (1), s. 35-40.

Kolejne zasługujące na uwagę publikacje w tym nurcie to artykuł pt. *Legalność działania organów administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym a kontrola tej legalności sprawowana przez sądy administracyjne*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2014, nr 2, s. 40-54 oraz rozdział w pracy zbiorowej pt. *Zasada ogólna prawdy obiektywnej*, (w:) *Zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego*, red. P. Krzykowski, Olsztyn 2017, s. 30-39.

4. Natomiast problematyka warunków uzyskania przez jednostkę legitymacji procesowej strony w postępowaniu administracyjnym i legitymacji skargowej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi stanowi kolejny nurt badawczy. W dwóch opracowaniach Habilitantka zajmowała się analizą legitymacji procesowej strony w postępowaniu administracyjnym (rozdział pt. *Normatywna konstrukcja strony w postępowaniu administracyjnym* (w:) *Przemiany doktrynalne i systemowe prawa publicznego. Studia dedykowane prof. Wincentemu Bednarkowi*; red. S. Pikulski, W. Pływaczewski, J. Dobkowski, Olsztyn 2002, s. 341-346 oraz Głosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 października 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 1456/10 [dot. legitymacji

procesowej dłużnika alimentacyjnego w sprawach przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego], „Studia Prawnoustrojowe” 2012, nr 18, s. 201-206). Kolejne dwa poświęciła rozważaniom nad legitymacją skargową w postępowaniu sądownoadministracyjnym (rozdział pt. *Legitymacja skargowa strony na tle rozważań nad interesem prawnym w postępowaniu sądownoadministracyjnym* (w:) *Jednostka w demokratycznym państwie prawa*, red. J. Filipek, Bielsko-Biała 2003, s. 662-666 oraz rozdział pt. *Podmioty uprawnione do wniesienia skargi na decyzję w sprawie ustalenia warunków zabudowy*, (w:) *Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne wobec potrzeb inwestycyjnych i bezpieczeństwa państwa*, red. B. Dobkowska, P. Sobotko, M. A. Ziniewicz, Olsztyn 2015, s.2016-2016. Publikacje z tego zakresu koncentrowały się zwłaszcza wokół interesu prawnego w postępowaniu sądownoadministracyjnym, jako kategorii odmiennej od interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym, która posiada szerszy zakres, w tym sensie, że źródłem jej mogą być zarówno normy prawa materialnego, jak i procesowego bądź ustrojowego.

5. Trzy opracowania pióra Habilitantki dotyczą zagadnień związanych z właściwością organów administracji publicznej. Publikacje w tym zakresie nie stanowią kluczowego kierunku Jej prac badawczych. Niemniej jednak Habilitantka wykazała w nich swoją wszechstronność naukową, którą znamionuje twórczy niepokój, inspirujący do konkretnej naukowej aktywności. Warto tu wymienić chociażby takie jak: artykuł pt. *Pozycja procesowa rektora uczelni publicznej w indywidualnych sprawach studenckich*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2011, nr 1, s.28-36; Głosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 listopada 2010 r., sygn. akt I OSK 1360/10 [dot. wyłączenia pracownika organu monokratycznego na podstawie art. 24 § 1 pkt 5 k.p.a.] „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2011, Nr 7-8, poz. 75, s. 512-518 oraz rozdział pt. *Wpływ regulacji unijnych na standardy postępowania w przypadku stwierdzenia przez organ braku właściwości w sprawie*, (w:) Rozdział 5. *Prawo europejskie i krajowe w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym - Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej, Problemy prawnoadministracyjne*, t. II, red. J. Sługocki, Wrocław 2014, s. 551-562.

W podsumowaniu stwierdzam, że dorobek naukowy Pani dr Marty Kopacz obejmujący autorstwo lub współautorstwo publikacji, po uzyskaniu stopnia doktora, cechuje podejmowanie nowych i aktualnych zagadnień badawczych. Na uwagę zasługuje to, że w swoich opracowaniach naukowych potrafiła dostrzec problemy wyjątkowo ważne dla prawa polskiego. Tym samym publikacje te spełniają kryteria stawiane w postępowaniu habilitacyjnym.

II. Ocena rozprawy habilitacyjnej dr Marty Kopacz

Uwagi ogólne

Pani dr Marta Kopacz podjęła się tematu o wyjątkowej doniosłości prawnej. Owa wyjątkowość wiąże się przede wszystkim z kompleksowym opracowaniem problematyki dotyczącej decyzji wydawanych w szczególnym trybie nadzwyczajnym umożliwiającym weryfikację ostatecznych decyzji wydawanych w sprawach świadczeń rodzinnych. Atrakcyjność tematu pracy habilitacyjnej przejawia się także w fakcie jego doniosłości w aktualnych warunkach.

W monografii Habilitantka przeprowadziła w sposób prawidłowy szczegółową analizę przepisów normujących wzruszenie w trybie pozakodeksowym ostatecznych decyzji, na mocy których strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych. Wykorzystała i odniosła się do orzecznictwa oraz dorobku doktryny w tym zakresie, pogłębiając ten dorobek o własne przemyślenia, dotyczące istotnych kwestii, tak dla teorii jak i dla praktyki.

Rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz zakończenia stanowiącego ogólną syntezę pracy. Przyjęta struktura pracy jest spójna i logiczna,

Habilitantka bardzo skrupulatnie przedstawia wypowiedzi przedstawicieli doktryny i orzecznictwo, ustosunkowuje się do nich, następnie określa problem i ponownie go analizuje. Każdy rozdział pracy zamyka podsumowanie, wreszcie pracę wieńczy podobne uwagi końcowe.

Recenzowana praca wyróżnia się dobrym warsztatem analitycznym, właściwym formułowaniem tez oraz starannie przygotowanym tekstem.

Szczegółowe uwagi merytoryczne

Struktura pracy została dostosowana do celu pracy. Celem pracy była diagnoza stanu regulacji prawnych umożliwiających wzruszenie w trybie pozakodeksowym ostatecznych decyzji, na mocy których strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych.

Zasadniczemu celowi rozprawy towarzyszyły także bardziej szczegółowe cele badawcze, które Autorka starała się uporządkować udzielając odpowiedzi na pojawiające się pytania i wątpliwości.

W pierwszej kolejności podjęła próbę zbadania jaka jest relacja pozakodeksowego trybu wzruszenia ostatecznych decyzji, na mocy których strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, względem kodeksowych trybów wzruszenia decyzji administracyjnych oraz jakie reguły kolizyjne winny znaleźć zastosowanie w sytuacji, gdy istnieją przesłanki do weryfikacji ostatecznej decyzji, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, w trybie art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych i przesłanki do uruchomienia innego, kodeksowego trybu wzruszenia tej decyzji lub wszczęcia postępowania sądownoadministracyjnego. Następnie rozważała jaką rolę pełnią przesłanki, zawarte w przepisach szczególnych, stanowiące podstawę prawną wydawania decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych oraz czy konstrukcja art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w którym zawarte są m.in. przesłanki pozytywne wydawania decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych, spełnia zadanie komunikatywności i warunek określoności, będący elementem konstytucyjnej zasady prawidłowej legislacji, wyprowadzonej z zasady demokratycznego państwa prawnego, wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP. Podjęła też próbę uchwycenia charakteru jaki mają decyzje weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawane na podstawie przepisów szczególnych oraz wyjaśniła z jakich przepisów należy odkodowywać przesłanki warunkujące wydanie, w trybie pozakodeksowym, decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych oraz jakie są konstrukcja i charakter prawny przesłanek pozytywnych, a jaki przesłanek negatywnych, wydania badanych decyzji. Habilitantka podjęła też próbę odpowiedzi na pytania: czy zasadne jest utrzymanie wszystkich przesłanek pozytywnych wydania decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wymienionych w art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz na podstawie jakich regulacji prawnych prowadzone jest, w trybie pozakodeksowym, postępowanie weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych, a także czy normy procesowe, zawarte w przepisach cyt. ustawy i rozporządzeniu z dnia 27 lipca 2017 r. o postępowaniu w sprawach świadczeń rodzinnych, w dostateczny sposób uwzględniają specyfikę postępowania prowadzonego, w trybie pozakodeksowym, w sprawie weryfikacji nabytego prawa do świadczeń rodzinnych. I wreszcie, według jakich reguł należy ustalać właściwość organu administracji publicznej w sprawach, w których wydawana jest decyzja, o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz jaka jest struktura decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych, wydawanych na podstawie przepisów szczególnych. Na końcu rozważała jakie skutki o charakterze formalnym, a jakie o charakterze materialno-prawnym wiążą się z wprowadzeniem badanych decyzji do obrotu prawnego.

Zastosowane w pracy metody badawcze (dogmatyczno-prawna i porównawcza) istotnie podniosły wartość merytoryczną rozprawy i sformułowane wnioski *de lege ferenda*.

Praca jest bardzo dobrze przygotowana pod względem metodologicznym, a jej koncepcja jest przemyślana i konsekwentnie podporządkowana założonym celom badawczym. Zasadnicze cele pracy zdeterminowały strukturę rozprawy i konwencję przeprowadzonych w niej wywodów (w szczególności zastosowanej metodologii).

W rozdziale pierwszym Autorka przedstawia ogólne ramy systemu weryfikacji decyzji wydawanych w sprawach świadczeń rodzinnych. Zasadnie stwierdza, że decyzje wydawane w sprawach świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji zarówno w postępowaniu administracyjnym – na zasadach określonych w przepisach k.p.a. oraz w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych jak i w postępowaniu sądownoadministracyjnym (s.23-24). W rozdziale tym w kolejnych podrozdziałach analizuje decyzje weryfikujące nabyte prawo w ujęciu art. 163 k.p.a. oraz pozakodeksowe ujęcie decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych. Poddaje też ocenie, z punktu widzenia zasad techniki prawodawczej, regulacje zawarte w art. 32 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Za interesujące uznać należy wywody dotyczące charakteru prawnego decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawanych na podstawie przepisów szczególnych. Trafny jest wniosek, że decyzja wydana na podstawie art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych jest decyzją konstytutywną, kształtującą sytuację strony wyłącznie na przyszłość (s.49). Pogląd ten znajduje oparcie w dominującym aktualnie kierunku orzecznictwym sądów administracyjnych.

W części tego rozdziału Habilitantka przyjmuje założenie, że użyte w art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych sformułowanie „mogą zmienić lub uchylić” nie wprowadza instytucji uznania administracyjnego, lecz uprawnienie dla organów administracji do działania we wskazanym zakresie przy spełnieniu określonych w przepisie przesłanek (s. 47). Posługuje się więc ostatecznie pewnym modelem teoretycznym i to bardzo ogólnym. Takie podejście byłoby pełne, gdyby Autorka pokusiła się o określenie instytucji uznania administracyjnego. Można byłoby tu przywołać definicję opracowaną przez M. Mincer (M. Mincer *Uznanie administracyjne*, Toruń 1983, s. 63), która choć nie jest definicją legalną (bo taka nie została stworzona dla tego pojęcia), to jednak zdaje się ona być podzielana przez większość teoretyków prawa administracyjnego w literaturze przedmiotu (por. E. Ochendowski, *Prawo administracyjne. Część ogólna*, Toruń 2009, s. 210; czy J. Zimmermann, *Prawo*

administracyjne, Zakamycze 2006, s. 310), a także posiłkuje się nią orzecznictwo (np. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2004 r., II SA/Po 3698/01, LEX nr 683110).

Rozdział drugi monografii poświęcony jest przesłankom wydania w trybie pozakodeksowym decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych. Trzeba podkreślić, że w tej części pracy Autorka dokonała szczegółowej analizy przesłanek materialnych (merytorycznych) oraz przesłanek procesowych (formalnych) wydania w trybie pozakodeksowym decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych. Rozważania te w przeważającym zakresie nie nasuwają zastrzeżeń, a przytoczona argumentacja jest wszechstronna i przekonująca.

Należy natomiast zauważyć znaczenie uwag Autorki co do różnicy między pojęciem "świadczenia nienależnie pobranego" a cywilistycznym terminem "świadczenia nienależnego" (s.63). W tym zakresie rozważania mogłyby być bardziej wnikliwe (choćby co do utrwalonego już orzecznictwem Sądu Najwyższego pojęcia „świadczeń nienależnych”, por. np. wyrok SN z dnia 4.09.2007r. w sprawie sygn. I UK 90/07, OSNP 2008/19-20/301).

Autorka trafnie stwierdza, że treść art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych winna być w tym zakresie interpretowana w ścisłym związku z art. 30 ust. 2 tej ustawy, zawierającym definicję świadczenia nienależnie pobranego. Dodaje ponadto, że „wbrew regułom wykładni systemowej byłoby bowiem uznanie, że ustawodawca w jednym akcie prawnym używając tego samego terminu nadaje mu inne znaczenie normatywne” (s. 63).

W rozdziale trzecim zwrócono wiele uwagi na przebieg postępowania, w którym wydawana jest w trybie pozakodeksowym decyzja weryfikująca nabyte prawo do świadczeń rodzinnych. Analizie poddano zagadnienia związane zarówno z właściwością organów administracji publicznej, wszczęciem postępowania i przebiegiem jego stadium wyjaśniającego, jak również z dopuszczalnością uruchomienia i prowadzenia rzeczzonego trybu w sytuacji wszczęcia innego postępowania zmierzającego do wzruszenia decyzji, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych.

Celem Autorki było ukazanie powiązań regulacji procesowych zawartych w aktach o różnym stopniu uszczegółowienia. Przeprowadzone analizy pozwoliły zadaniem Habilitantki na jednoznaczne stwierdzenie, że w postępowaniu, w którym wydawana jest decyzja weryfikująca nabyte prawo do świadczeń rodzinnych, występuje zjawisko dezintegracji (dekoncentracji) przepisów procesowych.

Ustalenia poczynione w tej części pracy stanowiły podstawę do podjęcia analizy struktury decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawanych w trybie pozakodeksowym (rozdział czwarty). Habilitantka trafnie wskazuje, że przepisy k.p.a. znajdują

także zastosowanie przy redagowaniu treści decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych, wydawanych w trybie pozakodeksowym. Zasadnie stwierdza, że struktura tych decyzji nie różni się od struktury decyzji wydawanych w ogólnym postępowaniu administracyjnym (art. 107 § 1 i 2 k.p.a.).

W ostatnim rozdziale piątym przedstawiono problematykę skutków prawnych wprowadzenia do obrotu prawnego decyzji weryfikujących nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydanych w trybie pozakodeksowym. Na uwagę w tej części zasługują rozważania dotyczące skutków prawnych o charakterze procesowym, jak i materialno-prawnym, powstałych na skutek wprowadzenia do obrotu prawnego rzeczowej decyzji. Habilitantka wykazała się tu zdolnością do ujmowania problematyki o dużej złożoności w sposób przejrzysty i jasny. Całość rozdziału należałoby ocenić wysoko, także z tego względu, że spostrzeżenia, oceny i twierdzenia Habilitanta mogą stanowić bardzo dobrą bazę do dalszej dyskusji naukowej.

Rozprawę zamyka zakończenie, w którym Autorka odnosi się do realizacji celu pracy oraz osiągniętych wyników badawczych.

Rozprawa habilitacyjna napisana jest dobrym językiem prawniczym. Oceny tej nie podważają drobne usterki językowe (np. częste „w oparciu o przepis” zamiast „na podstawie”).

Przy omawianiu postępowania prowadzonego w trybie pozakodeksowym, w którym wydawana jest decyzja weryfikująca nabyte prawo do świadczeń rodzinnych Autorka nie uniknęła pewnych powtórzeń z rozdziału trzeciego. Z drugiej strony należy stwierdzić, że dzięki metodzie Autorki łatwiej śledzić jej tok argumentacji.

Habilitantka uwzględniła przede wszystkim dorobek polskiej literatury z badanego zakresu (158 pozycji). Oczywiście w tym względzie zawsze można mieć zastrzeżenia czy jeszcze inne publikacje nie powinny być wykorzystane. Uwzględniła również w szerokim zakresie materiał normatywny i orzecznictwo TK, SN, NSA i WSA.

Rozprawa habilitacyjna Pani dr Marty Kopacz zaprojektowana została na gruncie uporządkowanej i dobrze przetworzonej wiedzy merytorycznej Autorki. Argumentacje i prezentowane poglądy są dogłębne i przekonujące, a sądy wyważone, przedstawione w nienaganej formie. Wnioski końcowe sformułowane przez Autorkę są trafne i świadczą o bardzo dobrej znajomości badanej problematyki.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że przedstawiona przez Panią dr Martę Kopacz monografia pt. „Decyzje weryfikujące nabyte prawo do świadczeń rodzinnych wydawane w trybie pozakodeksowym (na podstawie przepisów szczególnych)” jest osiągnięciem naukowym, uzyskanym po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiącym znaczny wkład Autorki

w rozwój nauk prawnych w rozumieniu art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn.: Dz.U. z 2017r. poz. 1789).

III. Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, działalności eksperckiej, popularyzatorskiej, udziału w międzynarodowych projektach badawczych oraz konferencjach naukowych

Z przedstawionego przez Panią dr Martę Kopacz dorobku należy skonstatować, iż ustawowe przesłanki zostały spełnione w wysokim stopniu, w szczególności dotyczy to dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, działalności eksperckiej, popularyzatorskiej, udziału w międzynarodowych projektach badawczych oraz konferencjach naukowych.

Dorobek dydaktyczny i organizacyjny wiąże się przede wszystkim z pracą na stanowisku adiunkta w Katedrze Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Zakres zajęć dydaktycznych, które prowadzi jest dość szeroki obejmuje on m.in. wykłady, ćwiczenia i warsztaty z: Postępowania administracyjnego, Postępowania egzekucyjnego w administracji, Postępowania sądowoadministracyjnego, Sądownictwa administracyjnego, Praktycznych aspektów sporządzania pism w postępowaniu administracyjnym i sądowoadministracyjnym, Trybów nadzwyczajnych w postępowaniu administracyjnym, Sporządzania pism procesowych w sprawach administracyjnych.

Habilitantka prowadzi także zajęcia dydaktyczne dla słuchaczy studiów podyplomowych z zakresu: Administracji, Prawnych aspektów inwestycji budowlanych, Administracji elektronicznej, Administracji w organach wymiaru sprawiedliwości, a także z zakresu Kontroli, nadzoru i audytu w administracji publicznej z następujących przedmiotów: Funkcjonowanie i organizacja sądownictwa; Referendariat sądowy i obieg dokumentów; Procedura sądowo-administracyjna; Procedury administracyjne; Postępowanie administracyjne; Prawo i postępowanie administracyjne; Sporządzanie pism w sprawach administracyjnych.

Wypromowała 63 magistrów. Była też promotorem 19 prac licencjackich.

Niewątpliwie zakres aktywności dydaktycznej i organizacyjnej Habilitantki należy poszerzyć o Jej aktywność związaną z podejmowaniem działalności związanej z organizacją kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji UWM w Olsztynie. Na podkreślenie zasługuje wieloletnie członkostwo w Zespole Planistycznym i Komisji Rekrutacyjnej oraz Wydziałowej Komisji Programowej na kierunku Administracja (w latach 2013-2016). Ponadto, była koordynatorem planów na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku Administracja, specjalność Administracja (w latach 2013-2015). Aktualnie piastuje funkcję Wydziałowego Asesora ds. Potwierdzenia Efektów uczenia się na kierunku Administracja (od 20 listopada 2015 r.).

Istotnym dopełnieniem jej pracy organizacyjnej było przyznanie Nagrody Indywidualnej Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie I stopnia za osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej (1 grudnia 2014 r.).

Na uwagę zasługuje też udział Habilitantki w krajowym i międzynarodowym życiu naukowym. Wzięła udział w 26 konferencjach i seminariach naukowych polskich i międzynarodowych (według załącznika nr 3). Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że uczestniczyła w kilku seminariach naukowych odbywających się poza granicami Polski, w tym: polsko – niemieckie seminarium nt. „Podstawowe założenia systemu administracji w Berlinie”, Berlin 9-13 listopada 1998 r.; polsko – niemieckie seminarium nt. „Europa”; Kehl 26-30 kwietnia 1999 r.; polsko – niemieckie seminarium nt. „Prawo w okresie socjalizmu i komunizmu w Niemczech i Polsce”, Düsseldorf 23-26 maja 2002 r.

W ocenianym okresie Habilitantka wielokrotnie występowała z referatami na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych (jako autorka lub współautorka). Jej wystąpienia związane były ściśle z tematami prowadzonych badań naukowych (*Wpływ orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na trwałość ostatecznych decyzji administracyjnych w świetle Kodeksu postępowania administracyjnego*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kodyfikacja postępowania administracyjnego (na 50-lecie uchwalenia KPA)”, Sieniawa, 24-27 maja 2009 r.; *Dezintegracja przepisów procesowych w sprawach z zakresu zabezpieczenia społecznego na przykładzie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego (Białystok, 23-26 września 2012 r.) „Kryzys prawa administracyjnego w administracji publicznej?”; *Legitymacja skargowa w sprawach warunków zabudowy*, Ogólnopolska konferencja naukowa pt. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne – aspekty materialne, proceduralne w teorii i praktyce, Olsztyn, 11 kwietnia 2014 r.; *Realizacja zasady ogólnej prawdy obiektywnej w sprawach wsparcia społecznego i pomocy*

społecznej, III Konferencja Prawa Procesowego pt. Dowodzenie w procesach sądowych i administracyjnych, Olsztyn, 8-9 maja 2014 r.; *Judicial review of administration in Poland. Selected Issues* (z referatem wspólnie z D. Lis-Staranowicz), The International Legal Conference The Constitutional and Contemporary Problems of Public Administration in Lithuania and Poland, Ełk, 9 października 2017 r.

Brała też udział w Komitecie organizacyjnym III Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka „Człowiek a tożsamość w procesie integracji Europy”, Olsztyn, 29-30 maja 2003 r.

Habilitantka prowadziła też szeroką działalność popularyzatorską, przeprowadzając m.in. liczne szkolenia nt.: wybranych problemów postępowań administracyjnych prowadzonych przez organy publicznych służb zatrudnienia; postępowania administracyjnego; stosowania przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w orzecznictwie sądów administracyjnych; orzekania przez sądy administracyjne a kontroli wykładni prawa; stosowania przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w praktyce orzeczniczej powiatowych urzędów pracy; uchylecia lub zmiany decyzji administracyjnej w trybie art. 154 i 155 k.p.a.; postępowania sądowo-administracyjnego. Adresatami tych szkoleń były: organy publicznych służb zatrudnienia z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy z województwa warmińsko-mazurskiego i Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, sędziowie i asystenci Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie oraz pracownicy Izby Celnej w Olsztynie.

Działalność popularyzatorska znalazła także odzwierciedlenie w Jej czynnym udziale w organizowaniu pięciu seminariów naukowych w ramach cyklu „Tydzień Warsztatów Jurydycznych na Wydziale Prawa i Administracji UWM w Olsztynie”.

Uczestniczyła też w zespole eksperckim do przeprowadzenia testów formularzy pism sądowych z wykorzystaniem platformy ePUAP w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Olsztynie celem przeprowadzenia testów i oceny formularzy elektronicznych pism procesowych udostępnionych w ramach systemu OPSAD (2017 r.) oraz w zespole wdrażającym w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Olsztynie zasady ochrony danych osobowych celem przygotowania projektów zarządzeń wdrażających zasady ochrony danych osobowych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/649 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (2018 r.). Brała też udział w wydziałowym Zespole ds. przygotowania programów studiów do wymogów ustawy 2.0 na kierunku Administracja.

Działalność ta stanowi istotne dopełnienie Jej pracy naukowej i świadczy o aktywnym uczestnictwie we wszelkich działaniach związanych z naukowymi zainteresowaniami Habilitantki.

Pełniła też funkcję recenzenta publikacji w czasopismach krajowych:

-, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Prawnicza – Prawo 10” 2011, Nr 71,

-, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Prawnicza – Prawo 11” 2012, Nr 74.

Poza tym uczestniczyła jako Członek Kolegium Wydawniczego E-serii „Monografie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Na uwagę zasługuje także Jej pozauczelniana aktywność zawodowa. Habilitantka od dnia 1 maja 2011r. jestem zatrudniona w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Olsztynie, na stanowisku starszego asystenta sędziego.

Reasumując stwierdzić należy, że dorobek dydaktyczny i organizacyjny, działalność ekspercka, popularyzatorska, udział w międzynarodowych projektach badawczych oraz konferencjach naukowych Pani dr Marty Kopacz potwierdza, iż Habilitantka spełnia wymogi określone w § 5 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165)

IV. Konkluzje

1. W konkluzji osiągnięć naukowych, w tym przygotowanej rozprawy habilitacyjnej stwierdzam, iż dr Marta Kopacz wykazała się istotną aktywnością naukową, co wypełnia przesłankę ujętą w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn.: Dz.U. z 2017r. poz. 1789).

2. Osiągnięcia naukowe dr Marty Kopacz stanowią znaczny wkład w rozwój nauki prawa w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn.: Dz.U. z 2017r. poz. 1789).

Zatem istnieją podstawy do kontynuowania dalszych czynności postępowania habilitacyjnego i nadania Pani dr Marcie Kopacz stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych, dyscyplinie nauki prawne.

Wrocław, dnia 15.07.2019r.

